

Záznam ze zasedání Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů
(dále jen „Rada“) konané dne 1. července 2010

Místo jednání: Praha, Strakova akademie, zasedací místnost č. 147 (od 10:00 do 12:30 hod.)

Přítomné členky a členové (zástupkyně a zástupci členek a členů):

	Jméno	Organizace
1.	<i>Cysař, Stanislav, Ing.</i> <i>zástup: Jelenová, Zuzana, PhDr.</i>	MMR
2.	<i>Čermáková, Marie, PhDr.</i>	Sociologický ústav AV
3.	<i>Fischer, Jan, Ing.</i> <i>zástup bez hlasovacího práva: Srb, Jan, Ing.</i>	Český statistický úřad
4.	<i>Hajná, Zdeňka, PhDr., CSc.</i>	Český svaz žen
5.	<i>Hartman, Ivo, Mgr., MBA</i> <i>zástup: Latináková, Jaroslava, Mgr.</i>	MZd
6.	<i>Hošek, Marián, MUDr.</i> <i>zástup pro část jednání bez hlasovacího práva: Hronová, Helena, Bc.</i>	MPSV
7.	<i>Jachanová, Doleželová, Alexandra, Mgr.</i>	Česká ženská lobby
8.	<i>Jára, Martin, PhDr.</i>	Liga otevřených mužů
9.	<i>Kocáb, Michael</i>	Zmocněnec vlády pro lidská práva
10.	<i>Kolínská, Rut, Mgr.</i>	Síť mateřských center
11.	<i>Králíková, Alena, Mgr.</i>	Slovak-Czech Women's Fund
12.	<i>Ladmanová, Monika, Mgr.</i>	Otevřená společnost
13.	<i>Machátová, Danuše</i>	ČMKOS
14.	<i>Padělek, František, Ing.</i> <i>zástup: Jonitová, Bronislava, Mgr.</i>	MO
15.	<i>Petr Pavlík, Ing., Ph.D.</i> <i>zástup pro část jednání: Šprincová, Veronika, Mgr.</i>	Univerzita Karlova
16.	<i>Sedláček, Milan, PhDr.</i> <i>zástup: Jurkovičová, Nora, PhDr.</i>	MZV
17.	<i>Uhl, Michal, Mgr.</i>	MŠMT
18.	<i>Wiesner, Jan, Ing.</i>	KZPS

Omluvené členky a členové:

	Jméno	Organizace
1.	<i>Fiedlerová, Zdeňka, Ing.</i>	MF
2.	<i>Fischer, Jan, Ing.</i>	Předseda vlády ČR
3.	<i>Možný, Ivo, Prof. PhDr. CSc.</i>	Masarykova univerzita Brno
4.	<i>Görges, Marek, JUDr.</i>	MSp

Nepřítomné členky a členové

	Jméno	Organizace
1.	<i>Sokačová, Linda, Mgr.</i>	Gender Studies o.p.s.
2.	<i>Laurenčíková, Klára, Mgr.</i>	MŠMT
3.	<i>Marksová-Tominová, Michaela, Mgr.</i>	Asociace pro rovné příležitosti
4.	<i>Marvánová Vargová, Branislava, Mgr.</i>	KOORDONA
5.	<i>Ptáčková Melicharová, Lenka, Mgr.</i>	MV
6.	<i>Tureček, Karel, Ing.</i>	MZe

Hosté a hostky:

	Jméno	Organizace
1.	<i>Běhounek, Jiří, MUDr.</i> <i>zástup: Matoušková, Ivana, Mgr., Bc.</i>	Kraj Vysočina
2.	<i>Eichler, Stanislav, Bc.</i> <i>zástup: Sochová, Jitka</i>	Liberecký kraj
3.	<i>Emmerová, Milada, doc. MUDr. CSc.</i> <i>zástup: Horníková, Božena, Mgr.</i>	Plzeňský kraj
4.	<i>Frýdová, Hana, PhDr.</i>	MŠMT – GFP
5.	<i>Hnátová, Věra, Ing.</i> <i>zástup: Tomešová Lenka, PhDr.</i>	Česká manažerská asociace
6.	<i>Hronová, Helena, Bc.</i>	MPSV - GFP
7.	<i>Marcalíková, Olga, PaedDr.</i>	MD - GFP
8.	<i>Markovičová, Petra, Mgr.</i>	MZd - GFP
9.	<i>Martínek, Radko, Mgr.</i> <i>zástup: Pemlová, Vlasta, Ing. Mgr.</i>	Pardubický kraj
10.	<i>Niklová, Kateřina, PhDr.</i>	MF - GFP
11.	<i>Novotný, Josef, PaedDr.</i> <i>zástup: Kotrčová, Anna, PhDr.</i>	Asociace krajů, Karlovarský kraj
12.	<i>Olšovská, Milada, PhDr.</i>	Středočeský kraj
13.	<i>Rath, David, MUDr.</i> <i>zástup: Schwarzmánová, Karolína</i>	Středočeský kraj
14.	<i>Skuhrovcová, Ivana, Mgr.</i>	Mze - GFP
15.	<i>Šprincová, Veronika, Mgr.</i>	Fórum 50%
16.	<i>Tesařík, Martin, Ing.</i> <i>zástup: Kubáčková, Barbora, Mgr.</i>	Olomoucký kraj
17.	<i>Vohlídalová, Marta, PhDr.</i>	Sociologický ústav AV
18.	<i>Zimola, Jiří, Mgr.</i> <i>zástup: Vančurová, Bohumila, Mgr. CSc.</i>	Jihočeský kraj

Sekretariát Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů:

Baršová, Andrea, PhDr. et Mgr., Špondrová, Pavla, Mgr. et Mgr., Kábrtová, Renata, Mgr. et Mgr., Koubek, Petr, Mgr., Zachariášová, Lucia, JUDr., Musílek, Karel, Bc.

Z celkového počtu **28** členek a členů bylo přítomno 17 resp. 15 osob s hlasovacím právem, tj. Výbor byl schopný se usnášet.

Ad bod 1 – Schválení programu

M. Kocáb, jakožto předsedající Rady, přítomné srdečně uvítal a pronesl úvodní slovo, ve kterém zmínil, že se Rada schází naposledy za vlády Jana Fischera. Dále oznámil přítomným, že z jednání se omluvil předseda Rady Jan Fischer, předseda vlády ČR, avšak M. Kocáb jej jako místopředseda Rady zastoupil. M. Kocáb dále konstatoval, že Rada má k dnešnímu dni 28 členek a členů a k usnášení schopnosti je zapotřebí přítomnosti alespoň 15 z nich. Tato podmínka byla splněna. Předsedající představil program a navrhl, aby byl bod 7 – Sexuální obtěžování ve vysokoškolském prostředí – výsledky výzkumu přesunut za bod 3 – Analýza voleb z perspektivy rovnosti žen a mužů. O tomto programu, včetně navrhované změny, dal hlasovat.

*O tomto programu proběhlo **hlasování**: 17 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Program byl schválen.*

Radou schválený program jednání vypadal takto:

Návrh programu jednání – Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, 1. 7. 2010	
1. Schválení programu	M. Kocáb
2. Informace o genderových materiálech projednávaných vládou	M. Kocáb, P. Špondrová
3. Analýza voleb z perspektivy rovnosti žen a mužů	V. Šprincová, Fórum 50%
4. Sexuální obtěžování ve vysokoškolském prostředí – výsledky výzkumu	M. Vohlídalová, Sociologický ústav AV ČR
5. Příprava nové strategie rovnosti žen a mužů	A. Baršová, diskuse
6. Mezinárodní aktivity, příprava projednávání 4. a 5. periodické zprávy CEDAW	A. Baršová
7. Regionální aktivity pro prosazování rovnosti žen a mužů	Zástupci/kyně krajů
8. Různé	M. Kocáb

Ad bod 2 – Informace o genderových materiálech projednávaných vládou

M. Kocáb pronesl úvod k tomuto bodu programu a předal slovo P. Špondrové, ředitelce sekretariátu Rady.

P. Špondrová přivítala přítomné, představila novou zaměstnankyni sekretariátu Rady L. Zachariášovou a přednesla stručné shrnutí genderových materiálů, které byly projednávány vládou ČR nebo byly připravovány k projednávání.

Jedná se o následující materiály:

Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů za rok 2009

Tuto zprávu měly členky a členové k připomínce a byla Radou schválena per rollam dne 19. května 2010. Vládě ČR byla předložena k informaci dne 7. června 2010.

Vyjádření České republiky k Seznamu problémů a otázek k posouzení pravidelných zpráv předložených Výborem pro odstranění diskriminace žen

Tato zpráva byla vypracována oddělením rovnosti žen a mužů a byla Radě zaslána k připomínkám. Vláda ČR tento materiál schválila 7. června 2010 usnesením č. 444 (tzv. CEDAW, podrobnosti v bodě 6).

Souhrnná zpráva o plnění Priorit a postupů při prosazování rovných příležitostí žen a mužů za rok 2009

Vláda ČR tento materiál schválila usnesením z 14. června 2010 č. 464. Přílohou tohoto usnesení jsou již tradičně jednotlivé úkoly na rok 2010 (tzv. Priority, podrobnosti v bodě 5).

Charta měst a obcí (doporučení Rady a podnět Výboru institucionálního)

Vláda ČR tento materiál vzala na vědomí 31. května 2010 usnesením č. 422 a uložila zmocněnci vlády pro lidská práva a ministru vnitra o tom informovat představitele krajů, měst a obcí. P. Špondrová sdělila, že oddělení rovnosti žen a mužů intenzivně pracuje na předání této informace a pokusí se ji rozšířit co nejvíce, a to i těm nejmenším obcím.

Genderová rovnost ve vědě (doporučení Rady a podnět Výboru institucionálního)

Všechny zásadní i doporučující připomínky týkající se tohoto materiálu byly vypořádány, materiál je finalizován a měl by být v průběhu následujících týdnů předložen buď Fischerově nebo nové vládě.

Národní akční plán prevence domácího násilí (doporučení Rady a podnět Výboru pro prevenci domácího násilí)

P. Špondrová uvedla, že v současné době jsou vypořádávány poslední rozpory. Zásadní připomínky byly vypořádány a existuje shoda všech dotčených resortů na potřebnosti tento materiál vládě ČR předložit. Mělo by se tak stát v následujících týdnech.

Časová konta (doporučení Rady a podnět Výboru pro sladování)

Ze strany jednotlivých resortů byla k tomuto materiálu zaslána řada zásadních připomínek. Dále bylo P. Špondrovou sděleno, že vypořádání připomínek a širší diskuse o budoucnosti materiálu se uskuteční zítra, tedy 2. července 2010, za účasti zástupců a zástupkyň resortů i Výboru pro sladování. Je třeba prodiskutovat s resorty, jakým způsobem tento podnět realizovat. O pokroku bude Rada informována.

Podněty Výboru pro institucionální zabezpečení rovných příležitostí pro ženy a muže

(i) Vypsání samostatné výzvy z prostředků Evropského sociálního fondu (ESF) určené obcím II. a III. typu a krajům;

Ze strany jednotlivých resortů byla zaslána řada zásadních připomínek, které zatím nebylo v silách oddělení rovnosti žen a mužů vypořádat, a to především kvůli finančním nárokům, které podnět obsahuje. O dalším průběhu bude Rada informována.

(ii) Řešení genderové rovnosti v grantových výzvách z Evropských strukturálních fondů;

Ze strany jednotlivých resortů byla zaslána řada zásadních připomínek, které zatím nebylo v silách oddělení rovnosti žen a mužů vypořádat, a to především kvůli finančním nárokům, které podnět obsahuje. O dalším průběhu bude Rada informována.

(iii) Doplnění vzorových statutů poradních orgánů vlády navrženým způsobem, který povede k vyváženému zastoupení žen a mužů v těchto poradních orgánech

Ze strany jednotlivých resortů byla zaslána řada zásadních připomínek a oddělení rovnosti žen a mužů se budeme snažit připomínky vypořádat a jejich obsah v materiálu zohlednit. Ukazuje se, že není jednoduché požadavek rovného zastoupení žen a mužů formulovat tak, aby vedl ke splnění účelu a neumožňoval takové množství výjimek, že by se stal pouze proklamativním.

Změny volebních zákonů (PS PČR, kraje, hl. m. Praha)

Materiál byl po vypořádání připomínek bez současného předkládání změny ústavního pořádku a se třemi rozporů s resorty financí, obrany a zdravotnictví a dalšími (Svaz měst a obcí, Kraj Vysočina, Královéhradecký kraj, Liberecký kraj, Moravskoslezský kraj, Pardubický kraj, Zlínský kraj) v květnu 2010 předložen odboru vládní agendy, který jej ještě před projednáním vládou ČR postoupil, jako jiné návrhy zákonů, k posouzení Legislativní radě vlády. Ta se usnesla na vrácení předloženého návrhu zákona předkladateli k dopracování, a to pro rozpor s ústavním pořádkem České republiky. Podobný názor vyjádřilo i Grémium pro regulační reformu a efektivní veřejnou správu, které konstatovalo, že „Předložený návrh zákona je v rozporu s ustanovením čl. 19 ústavní listiny.“ Na základě výše uvedených skutečností se předkladatel, tedy zmocněnec vlády pro lidská práva, rozhodl materiál z jednání vlády ČR stáhnout. Jako dílčí problém se ukazuje, že reformy volebních zákonů by měly více vzít v úvahu specifika jednotlivých typů voleb.

Po tomto shrnutí slovo převzal M. Kocáb, který konstatoval, že je potěšen tím, že za jeho působení nebyl ani jeden z podnětů Rady vládou ČR odmítnut. Dle jeho názoru bylo předcházející období z pohledu lidskoprávní sekce, a tedy i oblasti rovnosti žen a mužů, dobrým obdobím. Co se týče návrhu změny volebního zákona, bylo dle jeho názoru možné očekávat, že neprojde úspěšně celým procesem, a proto bylo na jeho rozhodnutí, zda jej stáhnout či nikoliv. M. Kocáb uvedl, že nechce na konci tohoto úspěšného období strhávat pozornost na oblast rovnosti žen a mužů v tak negativním světle, protože změna volebního zákona je všeobecně odmítána a celá řada odborníků ji hodnotí jako nelegitimní. Posléze vyzval Radu k hlasování o usnesení uvedeném níže, s tím, že pokud Rada usnesení přijme, bude jej považovat za její souhlas se stažením materiálu. V opačném případě je připraven změny volebních zákonů vládě ČR předložit. Po tomto prohlášení M. Kocáb otevřel diskusi, ve které však nikdo nevystoupil. Proto diskusi uzavřel a přešel k hlasování o usnesení v tomto znění:

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů

- I. **bere na vědomí** informaci týkající se stažení návrhu volebních zákonů a*
- II. **pověřuje** Výbor pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice, aby vyhodnotil dosavadní legislativní proces i s ohledem na analýzu voleb do Poslanecké sněmovny PČR a zpracoval novou strategii pro prosazování rovného zastoupení žen a mužů v zastupitelských sborech.*

*O tomto usnesení proběhlo **hlasování**: 11 pro, 4 proti, 1 se zdržel/a. Usnesení bylo přijato.*

M. Kocáb nakonec Radě přislíbil, že pokud by zůstal ve funkci zmocněnce vlády pro lidská práva, pokusí se v této věci o další postup.

Ad bod 3 – Analýza voleb z perspektivy rovnosti žen a mužů

M. Kocáb vyzval V. Šprincovou, aby přednesla svou prezentaci.

Slovo si vzala V. Šprincová, která přednesla prezentaci týkající se analýzy voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v květnu 2010 z perspektivy rovnosti a žen a mužů. Hovořila o tom, že v poslanecké sněmovně je v současné době historicky nejvyšší počet žen, tj. 44 poslankyň, což činí 22% z celkového počtu poslankyň a poslanců. Z toho 14 poslankyň se do poslanecké sněmovny dostalo díky preferenčním hlasům.

Nejvíce poslankyň je za KSČM, jejíž tendence v zastoupení žen je obecně vzrůstající. ČSSD má oproti 25% žen na kandidátních listinách pouze 5% žen v poslanecké sněmovně. Novým stranám – TOP 09 i VV – se podařilo zvýšit poměr žen zvolených oproti ženám na kandidátkách. Vysvětlením může být to, že se jedná o strany nové a nepředpokládalo se u nich, že získají podíl na moci. Tudíž neriskovaly, když ženy na své kandidátní listiny nominovaly. Tento fakt může vysvětlit i to, proč dvě největší strany nominovaly méně žen.

Posun přinesla také změna systému preferenčního hlasování, kdy se počet preferenčních hlasů zdvojnásobil ze dvou na čtyři. Snížila se také hranice počtu hlasů potřebných ke zvolení ze 7% na 5%. Taktéž proběhly kampaně vyzývající k využití preferenčních hlasů, a to „Vyměňte politiky“ a „Defenestrace 2010“. Z výsledků voleb a množství „kroužkování“ lze usoudit, že tyto iniciativy byly do určité míry úspěšné.

V předvolebních kampaních také bylo možné vidět, že se ženy samy vůči tomuto tématu vymezovaly, např. Gabriela Hubáčková (KSČM), Jana Černochová (ODS), političky z KDU-ČSL. V povolebním vývoji však ženy mizí, nejsou téměř ve vyjednávacích týmech. Přestože jsou ženy ve vedení poslanecké sněmovny, ani jedna žena se nedostala do vlády ČR.

Z květnových voleb mohl vyplynout argument proti kvótám, a to ten, že pokud voliči a voličky chtějí, pak se ženy do politiky mají možnost dostat. Nelze se však domnívat, že ke stejné konstelaci dojde i v příštích volbách, proto dle názoru V. Šprincové není možné na preferenční hlasy spoléhat.

M. Kocáb konstatoval, že se jedná o zajímavou analýzu. On sám se ztotožnil s úvahou o nedostatku žen ve vládě ČR. Avšak uvedl, že je mylná představa, že ženy jsou ve sněmovně „uklizeny“, protože poslanecká sněmovna má podle něj větší moc než vláda. M. Kocáb vyjádřil přesvědčení, že i tlak Rady a činnost Výboru pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice mohl způsobit, že je zastoupeno více žen ve vedení poslanecké sněmovny. Nejedná se o přímé změny, ale alespoň došlo k vyvinutí určitého úsilí. Byla otevřena diskuse k tomuto tématu.

R. Kolínská se zeptala, zda Fórum 50% dělalo srovnání pořadí na kandidátce a úspěšnosti ve volbách v souvislosti s „kroužkováním“.

V. Šprincová odpověděla, že v každém kraji byla situace jiná, např. v Královéhradeckém kraji voliči a voličky masivně „kroužkovali“. Zpravidla se však díky preferenčním hlasům dostali kandidáti a kandidátky z prvních 10 max. 15 pozic.

A. Jachanová Doleželová informovala o tom, že Česká ženská lobby bude připravovat výzvu proti jmenování vlády bez žen a vyzvala přítomné k připojení se k této výzvě.

M. Hošek uvedl, že je paradox, že strana, která nejvíc usiluje o kvóty má nejméně žen v parlamentu a naopak strany, které kvóty nechtějí, mají stále více žen v poslanecké sněmovně. Vzněl také dotaz, kolik žen z celkového počtu kandidátů zvolených preferenčními hlasy se dostalo do poslanecké sněmovny.

V. Šprincová zmínila, že nemá přesná čísla, ale jedná se zhruba o polovinu žen z celkového počtu kandidátů a kandidátek zvolených preferenčními hlasy.

M. Kocáb uzavřel diskusi k tomuto bodu.

Ad bod 4 – Sexuální obtěžování ve vysokoškolském prostředí – výsledku výzkumu

M. Kocáb uvedl toto téma a předal slovo M. Vohlídalové z oddělení Gender a sociologie Sociologického ústavu Akademie věd ČR.

M. Vohlídalová informovala přítomné, že se jedná o výzkum provedený v letech 2008/2009 zaměřený pouze na obtěžování studujících ze strany vyučujících. Dále konstatovala, že o tomto fenoménu je možné čerpat informace ze zahraničních studií a že se jedná zejména o mocenskou nerovnováhu mezi aktéry. Tato mocenská nerovnováha je daleko silnější než v pracovněprávních vztazích, avšak problém je bagatelizován, podceňován, roli hraje také vysoký věkový rozdíl mezi aktéry. Tento typ obtěžování má však silné dopady na studující, např. psychické, vyhýbání se kurzům, změna programu studia, odchod ze školy. Obtěžování se týká především studentek, ale setkávají se s ním i muži. Dle zahraničních studií se s ním setkává 20-40% studujících. V České republice je to stále neviditelný problém, o kterém se příliš nemluví (jsou k dispozici pouze dva výzkumy). Sexuální obtěžování je v antidiskriminačním zákoně od roku 2009. V případě sexuálního obtěžování je problém s definicí, protože chybí jedna všeobecně sdílená. Jedná se však o diskriminaci na základě pohlaví. Studie měla jak kvantitativní část – 700 studujících, tak kvalitativní část - hloubkové rozhovory s 18 studujícími.

Závěry studie M. Vohlídalová shrnula takto: (i) vysoký podíl studujících se setkala se sexuálním obtěžováním; genderové obtěžování (cca 66%), nevíтанá sexuální pozornost (cca 18%, více ženy než muži), sexuální nátlak (9%, více žen); (ii) studující mají problémy s definicí toho, co je sexuální obtěžování, přestože legislativní definice je poměrně široká, není v širším měřítku přijímána „za svou“; (iii) studující jsou bezradní, pokud se s něčím takovým setkají a chtějí problém řešit, což souvisí s velkou mocenskou převahou a absolutní závislost na vyučujících; (iv) sexuální obtěžování je problém a má smysl jej řešit, neboť jde o ochranu vyučujících i studujících. Dle názoru M. Vohlídalové by bylo vhodné podnikat kroky k prevenci tohoto typu sexuálního obtěžování. Byla také sdělena informace, že celou studii je možné najít na webu na adrese www.zenyaveda.cz.

M. Kocáb převzal slovo, poděkoval M. Vohlídalové za znepokojující příspěvek a otevřel diskusi k tomuto tématu.

V. Šprincová jako zástupkyně P. Pavlíka se zeptala, zda byly závěry porovnávány s výzkumem, který provedla katedra genderových studií FHS UK, a zda byly v souladu nebo v rozporu.

M. Vohlídalová uvedla, že není schopna zcela tyto závěry posoudit, protože výzkum katedry genderových studií dosud nebyl publikován.

M. Ladmanová položila dotaz, zda existuje nějaká vize či strategie praktického uplatnění tohoto výzkumu nebo zda se chtějí obrátit na Radu, aby se touto otázkou zabývala.

M. Vohlídalová se domnívá, že by bylo dobré, aby se Rada touto otázkou zabývala, neví však, jaké je ladění Rady v této oblasti, ale ráda se bude jakkoliv podílet. Sdělila dále, že oddělení Gender a sociologie s tímto výzkumem vystoupí na Radě etických komisí vysokých škol v září. Dle jejího názoru je nutný přístup „shora“.

M. Hošek se dotázal, zda existuje či se chystá výzkum z druhé strany, který se zabývá sexuálním obtěžováním vyučujících ze strany studujících.

M. Vohlídalová uvedla, že jejich oddělení má podaný grant u Grantové agentury České republiky na komplexní studii na toto téma, kde bude zahrnuto více oblastí, ale pro prezentovanou studii bylo nutné vybrat jeden klíčový pohled, neboť její rozsah byl omezený.

R. Kolínská vznesla otázku na ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, zda jsou pravidla, etické kodexy apod., kde je obsažena i oblast sexuálního obtěžování.

H. Frýdová sdělila, že jsou určitá pravidla, která však nejsou stanovena striktně a vysoké školy si je určují samy. Není jí známo, zda se touto otázkou odbor vysokých škol zabývá, ale z centrální úrovně tato otázka řešena není.

P. Špondrová řekla, že předpokládá, že v zákoně o Vysokých školách je zmínka o rovném zacházení.¹ Není ale rozpracováno hlouběji a chybí koncept antidiskriminace. Vysoké školy si samy mohou tyto otázky upravit ve svých statutech.

M. Kocáb požádal H. Frýdovou o krátkou reflexi toho, co zde v souvislosti s tématem sexuálního obtěžování ve vysokoškolském prostředí zaznělo.

H. Frýdová sdělila, že ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy je problém znám. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolupracuje se Sociologickým ústavem, ale prozatím nebude vypisovat další grant pro zkoumání této problematiky. Obdobná situace je na středních školách, ale zatím není ze strany ministerstva konkrétně řešena.

M. Kocáb zmínil, že má dvě dcery, které jsou obklopeny kamarádkami, takže ví i o opačném problému, o kterém hovořil M. Hošek.

H. Frýdová odpověděla, že o opačném problému povědomí nemají, na tuto druhou stránku zatím pozornost nebyla směřována, protože se neukázalo, že by bylo tento problém třeba řešit.

A. Jachanová Doleželová konstatovala, že je znepokojena z takové diskuse, neboť krátká sukně a velký výstřih by neměl nabádat k sexuálnímu obtěžování.

M. Hošek s názorem A. Jachanové Doleželové souhlasil, ale je podle něho je pravda, že se s těmito strategiemi ze strany studujících pracuje.

A. Baršová do diskuse přidala, že problém je v nevyváženém vztahu, v závislosti studujících. Na ty, kteří mají moc, je nutné nahlížet jinak než na ty, co moc nemají. Toto mocenské postavení je nutné vzít v úvahu a nelze tyto dva jevy dávat do jedné kategorie.

B. Vančurová obrátila pozornost na oblast společenské vyspělosti a etických postojů obecně. Pro pedagogické pracovníky by to mělo být jedno ze závazných kréd, která dodržují.

M. Kocáb uzavřel diskusi, poděkoval M. Vohlídalové za prezentaci a přešel k dalšímu bodu, u kterého poprosil o úvod A. Baršovou.

Add bod 5 – Příprava nové strategie rovnosti žen a mužů

A. Baršová přednesla úvod k tomuto bodu. Zmínila, že se jedná o iniciativu Rady, resp. Výboru pro institucionální zastoupení, který se domnívá, že by měla existovat dlouhodobější strategie. Do usnesení vlády ČR o Prioritách a postupech vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže v roce 2009 byl přidán úkol zpracovat nejenom úkoly na další rok, ale také strategii na období 2011 až 2015. Nová strategie bude předkládána přibližně v dubnu 2011. Co se týče východisek této strategie, byly by ponechány stabilní oblasti (prosazování žen a mužů jako politiky vlády ČR, vyrovnání podílu žen a mužů na moci, institucionální zabezpečení politiky mužů a žen, ekonomické postavení žen, důstojnost a integrita, překonávání genderových stereotypů) a našel se prostor i pro nová témata, tj. prosazování rovnosti žen a mužů ve vnějších vztazích, role nevládních organizací, výzkumných a vědeckých institucí a prosazování rovnosti ve vědě a výzkumu. Představa byla taková, že jako inspirace poslouží schvalování obdobných dokumentů v Evropské unii, kdy je vytvořen náčrt, dále jsou sesbírány připomínky z nejširší veřejnosti (tzv. zelená kniha) a na základě toho se dokument vytváří. A. Baršová uvedla, že tento strategický náčrt by bylo dobré mít zpracovaný na podzim tohoto roku. Posléze by následoval proces konzultací. Tento náčrt bude také korigován politikou nové vlády. Následně se v ideálním případě strategie dostane na program projednávání vlády ČR. Do vytváření strategie by bylo dobré zapojit občanskou veřejnost, což by dokument velmi podpořilo.

¹ Konkrétně se jedná o povinnost VŠ umožnit přístup k vysokoškolskému vzdělání v souladu s demokratickými principy – § 1, písm. b) zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách.

M. Kocáb otevřel k tomuto bodu diskusi.

R. Kolínská vyjádřila svůj pocit, že se možná Rada schází naposledy, a proto se dotázala, jak dalece se rýsuje, že Rada bude nadále existovat.

M. Kocáb si vzal slovo a dopověděl, že má v plánu sejít se s premiérem Nečasem a pokusit se etablovat strukturu lidských práv, včetně všech Rad, kterou chce obhájit u nové vlády tak, aby se v této oblasti nic nezměnilo a agenda zůstala na Úřadě vlády a nebyla přesunuta. Dále

M. Kocáb uvedl, že pokud se toto povede, setrvá ve funkci po dobu stabilizace. Jestli bude tento jeho návrh vyslyšen, práce bude pokračovat dál. Zrušení by totiž mělo dopad na úrovni Evropské unie i OSN. M. Kocáb tuto otázku předběžně řešil s Radkem Johnem, který sdílí názor na věc. Mluvil o tématu také s Karlem Schwarzenbergerem.

M. Uhl uvedl, že doufá, že setkání Rady není poslední. Domnívá se, že oddělení rovných příležitostí zůstane, ale možná ne na Úřadu vlády. Dále zmínil, že je rád, že odbor rovných příležitostí pracuje na dlouhodobější strategii, kterou považuje za klíčovou.

M. Kocáb seznámil přítomné s návrhem dalšího usnesení týkající se dlouhodobější strategie rovnosti žen a mužů, které přečetl a vyzval k pokračování v diskusi.

A. Jachanová Doleželová uvítala tuto dlouhodobou strategii a za Českou ženskou lobby konstatovala, že se budou rády zapojovat. Z pohledu Gender Studies o.p.s. uvedla, že by chtěly, aby se strategie věnovala také potírání sexuálního násilí, což je dle jejího názoru opomíjená problematika, které by měla být věnována speciální pozornost.

M. Kocáb uzavřel diskusi a znovu přečetl usnesení, o kterém dal hlasovat.

Před hlasováním o tomto usnesení přišel P. Pavlík, který převzal hlasovací právo od své zástupkyně V. Šprincové.

Znění usnesení:

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů

***vítá** rozhodnutí o zpracování dlouhodobější strategie rovnosti žen a mužů a vyjadřuje podporu zmocněnci v této činnosti.*

*O tomto usnesení proběhlo **hlasování**: 16 pro, 0 proti, 1 se zdržel/a. Usnesení bylo přijato.*

Po tomto hlasování Radu opustili M. Hošek a M. Jára.

Add bod 6 – Mezinárodní aktivity, příprava projednávání 4. a 5. periodické zprávy CEDAW

M. Kocáb předal řízení Rady P. Špondrové a na okamžik se z jednání vzdálil.

A. Baršová převzala slovo a uvedla, že v říjnu tohoto roku se bude v Ženevě konat projednávání 4. a 5. periodické zprávy České republiky o plnění CEDAW a dodatečných otázek od Výboru pro odstranění diskriminace žen. V této souvislosti je třeba vytvořit delegaci, která začne pracovat na přípravě obhajoby. V delegaci by mělo být zastoupeno ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstvo spravedlnosti, ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a ministerstvo zdravotnictví. Proto poprosila zástupce těchto ministerstev, aby otázku ve svých resortech projednaly a na emailovou adresu P. Špondrové předali informaci o tom, kdo bude v delegaci. Tato povinnost byla také uložena v usnesení vlády ČR.

Co se týče obsahu obhajoby, na přípravě se začne pracovat. Avšak prozatím A. Baršová uvedla, že se pravděpodobně objeví problematika žen s postižením a problematika tělesných trestů. A. Baršová dále uvedla, že bude velmi oceněna spolupráce s neziskovým sektorem, který si však zpracovává své poznatky do vlastních zpráv. Prozatím zpracovaná 4. a 5. periodická zpráva a vyjádření k doplňujícím otázkám je dostupné na internetových stránkách oddělení rovnosti žen a mužů a je již také přeloženo do angličtiny.

Co se týče mezinárodního vývoje, A. Baršová uvedla, že v rámci belgického předsednictví je stanoveno téma gender pay gap, což je pro Českou republiku velká příležitost zamyslet se nad touto otázkou. V současné době oddělení rovnosti žen a mužů pracuje na dotazníku ohledně tohoto tématu, ale kroků v potírání gender pay gap není mnoho.

A. Baršová informovala, že byl otevřen Institut pro rovnost žen a mužů ve Vilnius. Odbor pro lidská práva a rovnost žen a mužů s tímto Institutem spolupracuje ve dvou rovinách, a to tak, že je zastoupen ve Správní radě a v Expertním sboru Institutu. Institut má problémy kvalifikovaně obsadit posty výzkumníků i jiných kvalifikovaných funkcí.

Další informací bylo, že má dojít k vytvoření tzv. generové entity na úrovni OSN. Nejedná se o úplně novou instituci, ale spíše o přeskupení existujících institucí. K tomu by mělo být přijato usnesení valného shromáždění OSN

P. Pavlík vznesl dotaz, co brání tomu, aby součástí delegace k OSN byla také Česká ženská lobby.

A. Baršová uvedla, že toto je otázka na ministerstvo zahraničních věcí, se kterým je řešena otázka složení delegace, avšak nevládní organizace budou mít své vlastní otevřené zasedání. Dále A. Baršová uvedla, že delegace na slyšení vyjadřuje názor vlády a z toho důvodu je začlenění nevládních organizací problematičtější. S účastí nevládních organizací v české delegaci se nepočítá.

A. Jachanová Doleželová dodala, že Česká ženská lobby připravuje stínovou zprávu, která bude představena na zasedání OSN v Ženevě. Dále měla otázku ohledně dění v Evropě, konkrétně ohledně pozice České republiky a vývoje v otázce směrnice o evropském ochranném příkazu (European Protection Order) a konvence o potírání násilí na ženách.

A. Baršová odpověděla, že evropský ochranný příkaz je v gesci ministerstva spravedlnosti. Sekce pro lidská práva není bezprostřední členkou pracovní skupiny, která se touto otázkou zabývá, avšak dle informací ministerstva spravedlnosti je ochranný příkaz legislativně a technicky náročný a z důvodu složité související agendy zastává Česká republika názor, že jej v navrhované podobě nechce.

V případě Úmluvy o potírání násilí na ženách (CAHVIO) je Česká republika členkou pracovní skupiny. Česká republika zaslala k Úmluvě připomínky. Dokument pro postup vyjednávání, z něhož se vychází, byl schválen vládou, takže je obecně přístupný a delegace jedná ve smyslu tohoto mandátu vlády. Základní informace k této Úmluvě jsou zahrnuty ve Zprávě o prioritách za rok 2009.

P. Špondrová poděkovala A. Baršové a přítomných se dotázala, zda mají ještě nějaké poznámky k projednávanému bodu. Sama uvedla, že co se týče nové genderové entity, bude se jmenovat „UN women“ a oficiální materiál bude schválen zítra (tj. 2. července 2010). Další informace budou zveřejněny na internetových stránkách oddělení rovnosti žen a mužů. Protože k bodu 6 nebyl další komentář, přešla P. Špondrová k dalšímu bodu programu.

Add bod 7 – Regionální aktivity pro prosazování rovnosti žen a mužů

P. Špondrová vyzvala zástupkyně a zástupce krajů k informování Rady o aktivitách jejich krajů.

Slovo převzala I. Matoušková, která seznámila přítomné s aktivitami kraje Vysočina. Kraj Vysočina podporuje znevýhodněné osoby a posilování rodiny, kdy podporuje také aktivity neziskových organizací podporujících prarodinné klima. Kraj si je vědom absence žen v regionální politice, a proto se zapojil do mezinárodního projektu „Gender Focus“. Jde o pilotní projekt zaměřený na genderový pohled při rozpočtování obcí. Krajský úřad kraje Vysočina získal třetí místo v soutěži Úřad roku „Půl na půl“. Kraj připravuje koncepci rodinné politiky kraje Vysočina navazující na dlouhodobé výzkumy realizované v kraji. I. Matoušková vyjádřila přání, aby součástí koncepce prarodinné politiky kraje Vysočina byla také změna stereotypního vnímání postavení rodičů jako pečovateli/pečovatelek o děti.

M. Kocáb se vrátil na jednání, převzal předsedání od P. Špondrové a otevřel diskusi k tomuto bodu.

A. Baršová poděkovala za podnětný příspěvek, který poukazuje na nové téma. Ke stereotypnímu vnímání rodičů uvedla, že jde o nálepkování matky, která o dítě nepečuje a o které pečuje její manžel. Je to pokračování stereotypu, že dítě patří ženě. Dle názoru A. Baršové je nutné tento obraz vyvažovat.

M. Kocáb se zeptal, zda má někdo z krajů další příspěvek. Jelikož se nikdo nepřihlásil, tento bod uzavřel. Dále dodal, že regionální aktivity považuje za mimořádně významné a že přístup měst a obcí sehrává zásadní roli.

Add bod 8 – Různé

M. Kocáb na úvod řekl, že se domnívá, že máme za sebou kus dobré práce a rozdal přítomným knihu s výsledky českého předsednictví v Radě Evropské unie v oblasti lidských práv. Vyzval k dalším příspěvkům do diskuse.

R. Kolínská uvedla ve svém příspěvku dvě věci. První se týkala toho, zda nelze nějakým způsobem - usnesením Rady podpořit činnost Rady. Dále také uvedla, že oceňuje aktivity na krajské úrovni. Druhá věc z její strany se týkala sexuálního obtěžování na školách a navrhla, aby dalším usnesením byl podnět ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, aby tuto problematiku začalo intenzivně zpracovávat. Požádala, aby byla naformulována tato dvě usnesení.

M. Kocáb uvedl, že má ve čtvrtek (tj. 8. července 2010) schůzku s ministrem školství, a proto by mu mohl takové usnesení předložit.

P. Pavlík řekl, že nebyl na prezentaci o sexuálním obtěžování, ale že na katedře genderových studií prováděli podobný výzkum, a vypracovali metodiku, která se nesetkala na vysokých školách s dobrým ohlasem. Studii zaštitila náměstkyně ministryně školství, avšak akademická obec je velmi citlivá na zasahování do jejích akademických svobod ze strany státu. Proto by byl zejména v souvislosti s vysokými školami opatrný na aktivity ze strany ministra školství.

A. Baršová podpořila názor P. Pavlíka. Také se domnívá, že je to problematické, protože akademická obec je nezávislá. Navrhovala by spíše problematiku k vnitřnímu řešení v některém z Výborů Rady, aby tuto oblast více zmapoval.

M. Kocáb uvedl, že jsou připravena dvě usnesení, avšak nejdříve dal zkusmo hlasovat o tom, kdo by případně podpořil to, aby byla vydána tisková zpráva zmocněnce, která by na projednáváná témata upozorňovala. Jako další možnost zmínil přijetí následujících znění usnesení Rady (viz níže) k podpoře zachování sekce pro lidská práva a k sexuálnímu obtěžování ve školství.

A. Jachanová Doleželová vznesla návrh, zda by součástí tiskové zprávy či usnesení nemělo být zaujetí postoje Rady k tomu, že se v nové vládě neobjevuje žádná žena.

R. Kolínská zdůraznila, že by bylo vhodné do usnesení o zachování sekce pro lidská práva a Rady zahrnout, aby Rada byla zachována ve smíšené podobě, tj. nejen zástupci ministerstev, ale také neziskový a akademický sektor, zástupci krajů atd.

M. Kocáb vyhlásil asi dvouminutovou pauzu na finální zformulování všech navržených usnesení Rady.

P. Pavlík ještě dodal, že by bylo vhodné změnit formulaci usnesení o tom, že ve vládě nejsou zastoupeny ženy ze znění „podporuje zachování“ na formulaci „považuje za zásadní podpořit“.

M. Kocáb vyjádřil s tímto návrhem souhlas. Po krátké pauze M. Kocáb zjistil, zda je Rada stále usnášeníschopná, což bylo potvrzeno, a přečetl usnesení týkající se zachování sekce pro lidská práva v následujícím znění:

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů

považuje za zásadní zachování Sekce pro lidská práva v rámci Úřadu vlády ČR, včetně zachování lidskoprávních poradních orgánů s poměrným zastoupením státní správy, nevládních organizací a akademické obce.

O tomto usnesení proběhlo hlasování: 15 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Usnesení bylo přijato.

Dále M. Kocáb přečetl znění usnesení týkajícího se toho, že ve vládě není zastoupena ani jedna žena v následujícím znění:

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů

vyjadřuje znepokojení nad faktem, že v nově navrhované vládě není zastoupena ani jedna žena.

O tomto usnesení proběhlo hlasování: 15 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Usnesení bylo přijato.

Nakonec M. Kocáb přečetl znění usnesení vztahující se k otázce sexuálního obtěžování na vysokých školách a ve školství obecně v následujícím znění:

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů

- I. **bere na vědomí prezentaci k sexuálnímu obtěžování ve vysokoškolském prostředí a**
- II. **vyjadřuje odhodlání se k problematice sexuálního obtěžování v oblasti vzdělávání dále zabývat.**

O tomto usnesení proběhlo hlasování: 15 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Usnesení bylo přijato.

P. Šponďrová nakonec poděkovala za technickou podporu a účast stážistovi z FSS na oddělení rovnosti žen a mužů Karlu Musílkovi.

M. Kocáb se zeptal, zda má ještě někdo nějaký podnět. Nikdo se nepřihlásil, a proto prohlásil, že program jednání byl naplněn, poděkoval přítomným za účast na Radě a uvedl, že další jednání Rady by mohlo být naplánována na září tohoto roku.

Jednání bylo ukončeno ve 12,30 hod.

V Praze dne 28. července 2010

Zapsala: JUDr. Lucia Zachariášová

Schválil:

Handwritten signature of Michael Kocáb in black ink, written in a cursive style.

Michael Kocáb, místopředseda Rady

Zasláno všem členům a členkám Rady a ostatním přítomným.